

Proč v Česku, které zavřelo ekonomiku a nařizuje roušky, počet nakažených roste, a ve Švédsku, jež nic nezavřelo a roušky považuje za nebezpečné, čísla neustále klesají?

- CZ24 News | 14. září 2020

Pokud nemilujete paniku, neradi se topíte po krk ve strachu a zajímají vás spíš než emoce fakta, měli byste v těchto dnech a týdnech přeměřovat svou pozornost na sever. To, že se nákaza, kterou děsí politici napříč světem, od jiných viróz od začátku lišila především skvělým marketingem a obdivuhodnou kreativitou v tvorbě statistik, někteří lidé tuší od počátku. Další střípek do mozaiky si pak v těchto dnech, kdy se opět dělají „vlny“, mohou složit při pohledu do Švédska či Dánska.

Zatímco v Česku, které se mohlo „pyšnit“ jednou z nejprísnejších karantén, kdy byli všichni měsíce zavření doma a vesměs tomu tleskali, opět „nevysvětlitelně“ roste covidová panika, ve Švédsku, kde se nezavřely restaurace, obchody ani školy a protikoronavirová opatření byla pouze na bázi doporučení, je klid. „Nejnovější data o covidu-19 ze Skandinávie přinášejí několik důležitých otázek ohledně toho, jak nejlépe bojovat proti dalšímu šíření viru,“ napsala 10. září agentura Bloomberg. „Ve Švédsku, které má stále nejvyšší počet úmrtí na covid-19 v regionu, číslo nových případů spadlo tento týden v průměru zhruba na 200 denně. V Dánsku, které bylo mezi prvními státy v Evropě, které zavřely ekonomiku i hranice, místní úřady hlásí denní nárůst 317 případů, nejvíce od začátku dubna.“ A co víc, ve Švédsku mají jen zhruba jednoho až pět mrtvých na den a experti si pochvalují, že země profituje z rozhodnutí neuvrhnout zemi do karantény. „Máme nižší riziko šíření viru než ostatní země. Naše strategie byla konzistentní a udržitelná,“ [řekl deníku Financial Times epidemiolog Johan Carlson](#).

Pozoruhodné je, že ač si Švédové jedou takzvaně svou a nenechají se zvykat ani podpásovými mediálními a politickými útoky z celého světa, neděje se v zemi nic z toho, před čím dramaticky varovali zastánci koronavirového šílení.

A naproti tomu Dánsko, které všechno zavřelo, si tím nikterak nepomohlo. Obzvláště zajímavě zní schizofrenní dánské zdůvodnění toho, proč byla jarní opatření správná, ale nyní se žádná podobná nechystají. Dánská premiérka totiž použila prakticky totožná slova jako náš premiér Babiš. Oba na jaře obhajovali zavření ekonomik tím, že chtějí zachránit tisíce životů a že nejdůležitější ze všeho je zdraví občanů. Teď, když se ukazuje, že žádné zavření nemá na šíření koronaviru vliv, respektive virus i čísla, se kterými vlády šermují, si žijí vlastním životem, a počet nakažených údajně roste podobně nebo ještě víc než na jaře, začínají tvrdit, že opatření jako na jaře nejsou na místě. Ekonomiky si to již prý nemohou dovolit.

Už není důležité zdraví občanů? A na jaře si to ekonomiky dovolit mohly? Například ta česká se propadla víc než na začátku 90. let, kdy země přecházela z komunismu na tržní hospodářství, což byl tehdy pro společnost naprostý šok. „Uděláme všechno, abychom se vyhnuli uzavření ekonomiky jako na jaře,“ prohlásila dánská premiérka Mette Frederiksenová. „Byla to tehdy správná věc. Ale teď by nebylo správné udělat to znovu.“ Cože?!

Pokud byste náhodou byli z této schizofrenie zmateni, zkusme se nejprve společně zamyslet, jak je možné, že v zemi, která se nezavřela, údajná „smrtící nákaza“, kterou většina lidí prodělá jako obyčejné nachlazení, zabila víc lidí, ale počet nakažených je tam nižší (Švédsko), a naproti tomu ve

srovnatelných zemích, které se zavřely (Česko, Dánsko), je počet mrtvých nižší, ale vyšší počet nakažených.

A to nepočítáme třeba Itálii, kterou se děsil celý svět. Itálie ekonomiku zavřela, ale hlásila rekordní počty mrtvých, načež zemi otevřela, zvala turisty k moři a ukázalo se, že se nic neděje. Tedy kromě toho, že Itálie falšovala statistiky a do kolonky „zemřel na covid“ dávala kdekoho, i když umřel třeba na metastázy v terminálním stádiu rakoviny. To se ostatně také jeví jako hlavní důvod, proč v některé zemi je počet mrtvých zdánlivě vyšší než jinde a jinde je zase nižší – záleží totiž jen na tom, jakou zvolíte metodiku, jak vyplníte úmrtní list a jestli rozlišujete „s covidem“ či na „covid“. Na chřipku ročně umře taky jen pár lidí, s chřipkou o dost víc. A kdyby se chřipka těšila takovému zájmu, našlo by se toho jistě ještě mnohem víc.

„Já teď nechci rozebírat, kolik jich bylo s covidem a kolik bez covidu,“ prohlásil například prezident České stomatologické komory a člen Ústředního krizového štábu vlády České republiky Roman Šmucler, [když byl Reflexem.cz dotázán](#) na statistiky ve Spojených státech amerických, které ohromují svět obrovskými ciframi. „Dnes víme, že z těch 161 tisíc prvních mrtvých jich na ten covid reálně umřelo asi 9400. Pak jich 5 tisíc umřelo na vraždy, sebevraždy, pak byla řada lidí, kteří umřeli s covidem. Včetně toho pana Flloyda, co ho udusila policie, ten je taky ve statistice, že umřel na covid. (...) Všichni víme, že to je prostě statistika (...)“ A to ještě nevíme, kolik falešných či nespolehlivých je testů, kterými se tato čísla zjišťují...

V některých zemích, jako je Itálie, skončil ve statistikách s covidem snad každý nebožtík. Z těch strašných čísel, kterými Italové strašili Evropu, nezemřelo na covid 96,3 % mrtvých, jak uvedl Italský institut pro veřejné zdraví. Počet nakažených denně je v Itálii nyní jen o málo vyšší než v šestkrát menším Česku. Virus už se přejedl špaget? A nestěhuje se náhodou do Prahy?

A co takový Izrael? Ten udělal snad nejbrutálnější karanténu, a teď občanům hrozí, že ji udělá znovu, protože počet případů astronomicky roste. Nesouvisí to náhodou s tím, jak se jim národ bouří? Třeba tím, že proti opatřením prskají, šíří Izraelci více kapének, a vláda je tak musí chránit?

Pokud bychom v tom hledali nějakou medicínskou logiku, strávili bychom tím věčnost, a museli bychom se uchýlit k obvyklému vědeckému faulu. Když potřebují vědci vysvětlit nějaký jev, kterému nerozumí, nebo který prostě potřebují odargumentovat a obhájit, i když o něm nic nevědí nebo proto nemají vědecká data, prostě si najdou a vymazlí nějakou teorii tak, aby vypadala logicky. V případě koronaviru to podcenila vláda, brzy se odložily roušky, ve Švédsku je nižší hustota obyvatel, v různých zemích je různé klima...

Pokud se budete hodně snažit a budete-li chtít nelogičnosti kolem viru přejít či potlačit, nějakou krkolomnou teorii vždycky najdete. Tyto teorie fungují ale jen do doby, než začnete opravdu přemýšlet a klást otázky. Třeba jak se liší klima ve Švédsku a Dánsku? Proč, když lidi v Česku v létě chodili, kam chtěli, a odložili roušky, byl počet nakažených nižší než na jaře, kdy jsme nikam nesměli a bez roušky jsme nemohli pomalu ani na toaletu? Proč se nosí roušky, když jsou z hlediska virů absolutně propustné a výrobci roušek na obalech varují, že proti šíření virů nefungují?

Budete-li chtít ale pochopit, kde je zakopaný pes a proč se ta čísla v jednotlivých zemích tak liší, odpověď je mnohem jednodušší, protože zde postačí zdravý rozum. Stačí si dobře poslechnout třeba vrchního švédského epidemiologa Anderse Tegnella, který to shrnul s pro něj typickým klidem. „Máme odlišnou situaci než jiné země, protože nepřecházíme z kompletní karantény k otevírání. Neměníme také od začátku počet měření a prováděných testů, a to může být také faktor, proč se čísla v mnoha dalších zemích vyvíjejí jinak.“ Navíc si Švédové vytvářejí proti koronaviru přirozenou imunitu. A roušky? Spoléhat na ně považuje Švédsko za nebezpečné, jak prohlásil hlavní epidemiolog v rozhovoru pro německý deník Bild.

Anders Tegnell, hlavní švédský epidemiolog, je v klidu. Foto Profimedia

Důležitá je především Tegnellova narážka na počet testů. Kde se testuje málo nebo se testují i lidé bez příznaků nachlazení, počet infikovaných lidí je malý. Když se zvýší počet testovaných nebo se začnou testovat převážně lidé, kteří mají příznaky, počet nakažených ve statistikách se zvýší. Tím, že média uvádějí jen počty nakažených, ale příliš nezohledňují poměry k počtu a způsobu provedených testů, to vypadá, že se šíření buď snižuje, anebo zvyšuje. Žádná velká věda v tom není. Když tedy Česko během podzimu ještě navýší počet testů a bude si k testování vybírat více lidí s příznaky než zdravých, můžeme stále růst. Kdo se tedy bude chtít bát, jistě bude mít příležitost.

Ti ostatní se podívají do Švédska, protože tam uvidí, že rozdíl mezi tím, když se opatření dělají a když se nedělají, nebo se dělají jen mírně či dobrovolně, není z hlediska nějakého viru skoro žádný. Naopak, Švédové mají lepší statistiky zdravotní i ekonomické. Jejich ekonomika si podle BBC vede lépe než evropské země, kde restriktce nařídili. Když například Finové zavřeli školy a Švédové je nechali otevřené, v obou zemích se nakazil stejný počet dětí – 0,05 %. Divné, že?

To ale ještě samozřejmě nevysvětluje, proč se tohle celé děje. Proč český premiér a dánská premiérka, kteří zavřeli ekonomiky svých zemí, najednou volí úplně jinou strategii, i když mají vyšší čísla než na jaře. Nebo proč nedávají prezentované statistiky smysl a hýbe se s nimi ve stylu „když chceme, aby počet nemocných rostl, začneme dělat víc testů“. A proč se zavádějí roušky, které jsou z hlediska šíření viru úplně na nic.

Na tyto otázky už je třeba hledat odpovědi jinde než ve sféře zdraví. V politice a ekonomice. Každá země si totiž svoji část „perestrojky“ globální ekonomiky, ke které ideálně posloužilo šíření koronaviru, řídí sama podle aktuálních potřeb a naladění společnosti. Podíváme-li se na to ekonomicko-politickou, nikoli medicínskou optikou, teprve tehdy začne tahle pandemie dávat smysl. A tak, řekne-li český premiér, že nás čeká těžký podzim, nemusí mít nutně na mysli koronavirus. Ten je jenom takovým neviditelným průvodcem společenskými a ekonomickými změnami, které budou dost bolet. A roušky to jenom trochu „přikryjí“.

Milan Vidlák